

Åklagares skyldighet att i vissa fall lämna information till Eurojust

RättsPM 2011:9
Rättsavdelningen
Enheten för internationellt rättsligt samarbete
Uppdaterad mars 2019

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Inledning	4
3	Informationsskyldigheten	5
3.1	När ska information lämnas till Eurojust?	5
3.1.1	Brottskatalogen	6
3.2	På vilket sätt ska informationen skickas?	7
3.3	Sekretess.....	8

1 Sammanfattning

Detta dokument ger handledning till åklagare gällande informationsskyldighet till Eurojust då det föreligger ärenden med internationell anknytning. Dokumentet syftar till att ge vägledning avseende vilka ärenden som omfattas av informationsskyldigheten till Eurojust och hur denna ska genomföras, se Eurojustbeslutet 2009/426/RIF.

Svenska åklagare är ålagda en skyldighet att skicka information till Eurojust i vissa typer av ärenden. Denna skyldighet finns reglerad i ÅFS 2007:12.

Information ska lämnas (se artikel 13 i Eurojustbeslutet)

- när en gemensam utredningsgrupp inrättas,
- i vissa fall om det i ett ärende som berör minst tre medlemsstater inklusive Sverige blir aktuellt med rättsligt samarbete,
- i ärenden där behörighetskonflikter kan uppstå,
- vid kontrollerade leveranser som berör minst tre medlemsstater inklusive Sverige och
- vid upprepade samarbetsvårigheter med annan medlemsstat.

Se vidare avsnitt 3.1.

På Rånet (Rättsligt/Internationellt rättsligt samarbete/Eurojust) finns ett formulär som ska användas när information ska översändas till Eurojust.

Informationsskyldighet föreligger **inte** (artikel 13.8 Eurojustbeslutet) om överlämnande av information skulle innebära att

- viktiga nationella säkerhetsintressen skadas, eller
- säkerheten för individer äventyras.

2 Inledning

Regleringen om att lämna information till Eurojust är **tvingande** för Sverige och innebär en förbättrad överföring av information till och från Eurojust. Syftet med den förbättrade informationsöverföringen är att i större utsträckning och snabbare hitta samordningsmöjligheter i brottsutredningar avseende grova brott som bedrivs i flera medlemsstater. Genom att skicka information till Eurojust kan stora samordningsvinster göras i utredningshänseende. Den grova gränsöverskridande brottsligheten visar sig ofta ha kopplingar till flera länder och då det i Eurojusts ärendehanteringssystem blir träff så vitt avser någon misstänkt meddelas inblandade åklagare i respektive länder. Insamlande av information hos Eurojust kan påskynda informationsutbytet mellan olika utredande åklagare med ett gemensamt utredningsansvar. Eurojust ärendehanteringssystem (CMS) kan liknas vid Cåbra.

Artikel 13 i Eurojustbeslutet reglerar informationsöverföringen.

Genom ÅFS 2007:12 åläggs svenska åklagare en skyldighet att lämna information till Eurojust beträffande där uppräknade ärendetyper. Informationen ska lämnas på ett av Eurojust upprättat elektroniskt formulär och ska överändas till Eurojust. Den blir på så sätt en del av Eurojusts ärendehanteringssystem.

3 Informationskyldigheten

3.1 När ska information lämnas till Eurojust?

Informationskyldigheten enligt artikel 13 inträder;

- I ärenden där minst tre medlemsstater inklusive Sverige direkt berörs och begäran om rättsligt samarbete har överlämnats till minst två medlemsstater, och

*(Vad som avses med **berörs** är inte närmare definierat, men kan anses avse fall där det kan finnas anledning tro att den misstänkta brottsligheten förövats i flera medlemsstater eller misstänkta är medborgare i eller bosatta i flera medlemsstater. Det föreligger inget krav på svensk åklagare att göra någon närmare undersökning kring dessa förhållanden.)*

a) det rör sig om ett i artikel 13.6 a uppräknat brott och det i Sverige är föreskrivet ett högsta straff om åtminstone fem år (se avsnitt 3.1.1), eller

b) det finns faktiska indikationer på att en kriminell organisation är inblandad, eller

*(Med **faktiska indikationer** på att en kriminell organisation är inblandad avses att det finns en konkret misstanke i det enskilda fallet. Organisationen ska ha viss varaktighet, brottsligheten får inte vara för tillfällig eller kortvarig, den ska omfatta minst tre personer och ha som målsättning att tjäna pengar på brottsligheten. Inget krav på straffminimum för tillämplighet.)*

c) det finns indikationer på att ärendet kan ha en allvarlig gränsöverskridande dimension eller ha återverkningar på Europeiska unionens nivå.

*(Med **gränsöverskridande dimension** eller återverkningar på Europeiska unionens nivå kan avses bl.a. terroristbrott, omfattande miljöbrottslighet, momsbedrägerier etc. Inget krav på straffminimum för tillämplighet.)*

- Vid inrättandet av gemensamma utredningsgrupper (s.k. JIT:ar). Artikel 13.5.
- Vid ärenden med jurisdiktionskonflikter. Artikel 13.7 a.

(Konflikten måste vara av viss dignitet för att omfattas av informationsplikten. Om man ser framför sig att en potentiell behörighetskonflikt kommer att lösas behöver Eurojust inte underrättas.)

- Vid ärenden med kontrollerade leveranser som berör minst tre stater, varav två är medlemsstater. Artikel 13.7 b.

(Man behöver inte informera om avbrutna kontrollerade leveranser. Med tanke på att beslut om kontrollerade leveranser ofta genomförs med snäva tidsramar är det tillräckligt att informera Eurojust enligt artikel 13 i efterhand. Man kan också informera Eurojust via telefon eller mejl vid behov av samordning.)

- Vid upprepade svårigheter eller avslag beträffande verkställandet av ansökningar eller beslut om rättsligt samarbete. Artikel 13.7 c.

(Samråd med svenska desken på Eurojust bör ske innan information enligt denna punkt sänds in till Eurojust.)

Informationen ska skickas "utan onödigt dröjsmål". "Utan onödigt dröjsmål" får anses innebära att information ska lämnas över så snart det kan ske.

3.1.1 Brottskatalogen

- Människohandel

Tar sikte på människohandel och grovt koppleri.

- Sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi

Flera sexualbrott riktade direkt mot barn kan vara aktuella, se straffsatsen.

- Olaglig narkotikahandel

Grova brott enligt narkotikastrafflagen (1968:64) och lag (2000:1225) om straff för smuggling.

- Olaglig handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition

Omfattar grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott enligt vapenlagen (1996:67) samt vapensmuggling enligt lag (2000:1225) om straff för smuggling.

- Korruption

Tar sikte på grovt mutbrott, grov bestickning och grovt tjänstefel.

- Bedrägerier som riktar sig mot Europeiska gemenskapens ekonomiska intressen
Avser t.ex. bedrägerier gällande bidrag och förmåner som utbetalas av EU-fonder, grovt brott samt s.k. karusellhandelsmål (MTIC).
- Förfalskning av euron
Avser grov penningförfalskning.
- Penningtvätt
Avser brott enligt lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, grovt brott.
- Angrepp mot informationssystem
Avser grovt dataintrång, allvarliga brott enligt 13 kap. BrB.

3.2 På vilket sätt ska informationen skickas?

Informationen ska lämnas i ett av Eurojust upprättat elektroniskt formulär. Formuläret är på engelska. Länk till formuläret finns på Rånet under Rättsligt/Internationellt rättsligt samarbete/Eurojust. På Eurojustsidan finns ett avsnitt som heter "Informationsskyldighet till Eurojust, läs mer". Till höger i en ruta på denna sida finns en länk till det elektroniska formuläret.

Formuläret innehåller expanderbara avsnitt för de olika anledningarna (se avsnitt 3.1) till att informationen ska sändas över. Det finns även möjlighet att fylla i om assistans i något avseende önskas av Eurojust. Slutligen finns en allmän del avseende ärendenummer, typ av brottslighet, kontaktuppgifter, etc.

Formuläret ska, efter att det fyllts i, skickas med mejl till den nationella medlemmen vid svenska desken vid Eurojust i Haag. En kopia skickas till Operativa samordningsfunktionen "Samfunk", samordningsfunktionen@aklagare.se.

Finns det frågor eller tveksamheter bör samråd alltid ske med Samfunk, som också har en beredskapsfunktion för rådgivning, telefonnummer: 070-243 28 53. I andra hand kan den nationella medlemmen kontaktas. Svenska desken har beredskap dygnet runt.

Enligt ÅFS 2007:12 ska åklagare i samband med att uppgifter lämnas över till Samfunk ange om det finns hinder mot att dessa lämnas vidare till utländsk myndighet.

3.3 Sekretess

Information som skickas till Eurojust omfattas av den sekretess som ansvarig åklagare beslutar om. Det är viktigt att ansvarig åklagare informerar Eurojust om denna begränsning. Vid en träff i CMS lämnas ingen information vidare till annan medlemsstat från svenska desken innan kontakt tagits med ansvarig åklagare i Sverige. Inte heller annars lämnas information vidare till annat land utan förundersökningsledarens samtycke.